

**Социјално-економски савет
Републике Србије
СЕКРЕТАРИЈАТ**

**ПЛАН РАДА СОЦИЈАЛНО-ЕКОНОМСКОГ
САВЕТА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И
СЕКРЕТАРИЈАТА У 2009. ГОДИНИ**

Београд, јануар/фебруар 2009. године

САДРЖАЈ:

1. Увод	страна 3.
2. Стална и привремена радна тела Савета – приоритетне теме	страна 4.
3. Међународна сарадња	страна 5.
4. Сарадња са невладиним организацијама и Универзитетом	страна 8.
5. Издавачка делатност Савета	страна 8.
6. Студијске посете, трибине, конференције и семинари	страна 9.
7. Информисање о раду Савета	страна 10.
8. Развој мреже локалних социјално-економских савета
и сарадња са Покрајинским Саветом Војводине	страна 11.
9. Прилог 1. Списак чланова Савета	страна 12.
10. Литература	страна 13.

УВОД

Полазећи од чињенице да Социјално-економски савет¹ до сада није усвајао годишње планове рада, Секретаријат Савета израдио је документ који би уважио интересе свих социјалних партнера који су у саставу Социјално-економског савета, али који би такође уважио и финансијске могућности, као и кадровске потенцијале Секретаријата у спровођењу у дело једног оваквог документа.

План рада за 2009. годину би се уклопио у мандатни период председавајућег Савета², који се завршава у септембру 2009. године и прва три месеца председавања следећег председавајућег, дакле закључно са 31. децембром, 2009. године.

Усвајање Плана рада Савета и Секретаријата у 2009. години, предвиђено је у јануару/фебруару 2009. године, а са применом би се почело одмах по усвајању. План рада се по усвајања у Савету оглашава на огласној табли у Секретаријату, те поставља на веб сајту Савета. План се такође доставља и партнерским организацијама.

Основне претпоставке реализације плана су:

- Редовно (најмање једном месечно) одржавање седница Социјално-економског савета РС;
- Усвајање Финансијског плана за 2009. годину који у свом обиму може да покрије предвиђене активности;
- Кадровско јачање Секретаријата;
- Формирање и редован рад сталних радних тела Социјално-економског савета и по потреби рад ад хоц радних тела;
- Толеранција и дијалог између социјалних партнера који омогућавају континуитет у раду и остваривање основних циљева Савета, дефинисаних у Закону о социјално-економском савету.³

Извештај о реализацији Плана рада за 2009. годину, подноси секретар Савета на првој седници у 2010. години. Извештај се објављује на огласној табли у Секретаријату Савета и поставља на веб сајт.

¹ Прилог 1. Списак чланова Савета

² 05. 09. 2008. године, председник Уније послодаваца Србије, Стеван Аврамовић изабран је за председавајућег на мандатни период од годину дана.

³ Социјално-економски савет се оснива у циљу успостављања и развоја социјалног дијалога у питањима од значаја за остваривање економских и социјалних слобода и права човека, материјалног, социјалног и економског положаја запослених и послодаваца и услова њиховог живота и рада, развоја културе преговарања, подстицања мирног решавања колективних радних спорова, развоја демократије и издавања часописа, брошура и других публикација из делокруга свога рада. (Закон о социјално-економском савету РС, члан 3. објављено у Службеном гласнику РС, број 125/04)

СТАЛНА И ПРИВРЕМЕНА РАДНА ТЕЛА САВЕТА – ПРИОРИТЕТНЕ ТЕМЕ

а) Стална радна тела

На XXVIII седници Савета, одржаној 26. децембра, 2008. године, Савет је усвојио нови Пословник о раду, у којем је чланом 28. предвиђено образовање следећих сталних радних тела:

- Радно тело за економска питања;
- Радно тело за законодавство;
- Радно тело за колективно преговарање и мирно решавање радних спорова;
- Радно тело за питања безбедности и здравља на раду.

На основу члана 29. чланове ових радних тела именује Савет на предлог социјалних партнера, по принципу једнаке заступљености свих социјалних партнера.

Улога ових радних тела је да стручно и одговорно размотре материјале које им упути Савет и да у року који им је одређен, преко секретара, доставе образложена мишљења (члан 32. Пословника).

Предвиђена динамика:

- Секретаријат је у јануару упутио захтев социјалним партнерима да предложи чланове радних тела и добио повратну информацију у предвиђеном року.
- Савет је на 29 седници одржаној 30. јануара, 2008. године усвојио Закључак којим се именују чланови Сталних радних тела.
- Састанак чланова сталних радних тела са секретаром Савета одржан је 09. и 10. фебруара када су изабрани и председници ових тела и задужена особа за израду пословника о раду. Предвиђено је да пословник о раду сталних радних тела добије сагласност Савета на првој седници у фебруару 2009. године.
- Континирани рад Сталних радних тела
- Извештај о раду Сталних радних тела подноси председник тела и саставни је део Извештаја о раду за 2009. годину.

б) Привремена радна тела

Привремена радна тела се образују одлуком савета. Савет одређује задатке, састав и време на које се бирају чланови привремених радних тела. Као и код сталних радних тела, и код привремених у њиховом раду могу учествовати и друга лица одређених стручних способности.

Председнике привремених радних тела бира Савет из редова својих чланова. Која ад хоц радна тела, у ком саставу и са којим мандатом ће се образовати одлучиће Савет уколико за то буде потребе.

Административно-техничке послове за радна тела обавља Секретаријат Савета.

Теме којима ће се Савет бавити у току 2009. године и заузимати ставове, закључке, мишљења, иницијативе и препоруке пратиће већ најављене измене радног и социјалног законодавства али и актуелне пре свега економске трендове. Имајући све наведено у виду, теме којима ће се Савет бавити, а бити претходно анализирани на сталним радним телима су:

- ✚ Закон о запошљавању и осигурању за случај незапослености
- ✚ Акциони план о запошљавању 2009. - 2011.
- ✚ Закон о спречавању злостављања на раду
- ✚ Закон о партиципацији запослених у управљању
- ✚ Закон о штрајку
- ✚ Закон о волонтерима
- ✚ Закон о изменама и допунама Закона о мирном решавању радних спорова
- ✚ Закон о изменама и допунама Закона о раду
- ✚ Примена Акционог плана за безбедност и здравље на раду у сектору грађевине и индустрије грађевинског материјала
- ✚ Стратегија безбедности и здравља на раду
- ✚ Ефекти светске економске кризе и домаћи економски трендови
- ✚ Споразум о даљем развоју социјалног дијалога
- ✚ Систем колективног преговарања у Србији
- ✚ Редовно утврђивање минималне цене рада (за шестомесечни период) по радном часу.⁴

МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

Међународна сарадња Савета је до сада била спорадична и завршавала се појединим састанцима са представницима међународних организација или учествовањем чланова Савета на међународним конференцијама или семинарима. Савет или Секретаријат до сада нису учествовали ни у једном међународном пројекту. Такође није успостављена инситуционална средњорочна или дугорочна сарадња са другим националним Саветима и њиховим Секретаријатима.

Основни циљеви међународне сарадње у 2009. години:

- Успостављање инситуционалне сарадње са релевантним међународним организацијама кроз информисање о активностима и стратешким документима;
- Успостављање инситуционалне сарадње са националним Саветима и Секретаријатима на билатералној основи кроз информисање о активностима и стратешким документима;
- Учествовање у међународним пројектима из области социјалног дијалога који треба да појачају капацитет Савета и Секретаријата, те и на тај начин упознају јавност са радом Савета.

⁴ Последњи утврђени износ је 87,00 динара, нето по радном часу за период јануар – јун, 2009. године.

- Сарадња са релевантним страним невладиним организацијама које се баве социјалним дијалогом у Србији, као што су Швајцарска организација за помоћ свету рада, Фондација Фридрих Еберт, Европски покрет у Србији и канцеларија Међународне организације рада у Београду.
- Размена информација и успостављање сарадње са Европским Економско-социјалним комитетом⁵, нарочито са Контакт групом за западни Балкан којом у наредном периоду председава представница Словеније. Контакти који су до сада били остварени са овом институцијом нису дали нарочите резултате. Економско-социјални комитет ЕУ је као један од својих највећих изазова у будућем раду навео оснаживање своје улоге у разговорима о будућности Европе.

Партнери и активности у Србији:

1. Швајцарска организација за помоћ свету рада (енгл: СЛА), је невладина организација која од 2005. године реализује пројекат „Подршке социјалном дијалогу у Србији“ на локалном, секторском и националном нивоу. Циљеви овог пројекта су: јачање капацитета актера социјалног дијалога на локалном (градови: Ужице, Шабац, Крагујевац и Лесковац), секторском и националном нивоу; промовисање најбоље праксе социјалног дијалога; медијска промоција социјалног дијалога. Представници СЛА су изразили спремност да помогну рад Савета и Секретаријата кроз различите активности као што су: издавачка активност/израда стручне литературе; информисање о раду Савета; подршка раду сталних и привремених радних тела.
2. Фондација Фридрих Еберт (нем: ФЕС) је немачка невладина организација која још од 1996. године делује у Србији, а од 2004. године ангажована је и кроз рад Регионалне канцеларије за радне односе и социјални дијалог у југоисточној Европи. Основни циљеви канцеларије су помоћ социјалним партнерима у њиховом међусобном раду и дијалогу. Пројекти које реализује канцеларија у Београду нуде експертизе и компетентне стручњаке за сарадњу на свим питањима социјалног дијалога кроз семинаре, радионице, конференције и стручне седнице. Представници су изразили спремност да кроз рад своје канцеларије нарочито помогну у подизању капацитета Секретаријата Савета кроз различите врсте тренинга и обуке.
3. Међународна организација рада (енгл: ИЛО) је од фебруара 2008. активна у Београду преко свог националног координатора за Србију. У 2009. години МОР средствима Аустријске агенције за развој креће са реализацијом трогодишњег заједничког пројекта: „Консолидација правних и институционалних основа социјалног дијалога у државама западног Балкана и Молдавији“. Планирано је да се оформи Саветодавни одбор пројекта којег

⁵ Европски економски и социјални комитете представља различите економске и социјалне компоненте цивилног друштва. Комитет је институционално, консултативно тело успостављено Римским уговором из 1957. године, а његова консултативна улога омогућава његовим члановима да јачају своје организације за учествовање у процесу доношења одлука у Европској унији. Комитет има 344 члана, које именује Савет министара ЕУ.

ће чинити представници Министарства рада и социјалне политике, Уније послодаваца Србије, Савеза самосталних синдиката Србије, Уједињених гранских синдиката „Независност“ и Социјално-економског савета, односно Секретаријата.

Очекивани резултати дефинисани пројектом су:

- Социјално-економски савет функционише боље због: проширених овлашћења; проширеног мандата; унапређења капацитета његових чланова; ојачаног Секретаријата и ресурса, укључујући просторије за рад.
- Унапређени капацитети социјалних партнера и активно учешће у социјалном дијалогу.
- Потписано више колективних уговора на гранском нивоу и нивоу предузећа.
- Агенција за мирно решавање радних спорова обезбеђује бољу подршку социјалним партнерима у њиховим преговорима.
- Решен већи број спорова кроз посредовање и арбитражу.

Пројектом је предвиђено и унапређење партнерства са сличним институцијама у ЕУ (Аустријским и Ирским Саветима).

Представник МОП у Београду изразио је и спремност да канцеларија у Београду финансијски подржи реализацију Акционог плана за безбедност и здравље на раду у сектору грађевинарства и индустрије грађевинског материјала, а који је проистекао из Споразума о сарадњи на промоцији безбедности и здравља на раду у сектору грађевинарства, који је потписан маја, 2007. године.

4. Европски покрет у Србији наставља у 2009. години да реализује пројекат „Национални конвент о Европској унији“ који има за циљ институционализацију сталног тела у оквиру кога се води тематски структурирана дебата између представника државне администрације, невладиног сектора, стручњака, академских институција и шире јавности. Општи циљ пројекта је јачање капацитета Србије за процес европских интеграција и стварање дебатног форума у Србији. Ове године оформљена је и радна група „Социјални дијалог“ у којој је предвиђено да узму учешће и социјални партнери заступљени у Републичком Социјално-економском савету, али и у локалним саветима. Коначан циљ сваког заседања радне групе (укупно три у току 2009. године) јесте препорука. Препорука представља став радне групе о позицији Србије коју би требало заузети у процесу преговарања са ЕУ. Ове препоруке ће се дистрибуирати свим заинтересованим странама и широј јавности, а на крају пројекта штампати у посебној брошури.

САРАДЊА СА НЕВЛАДИНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА И УНИВЕРЗИТЕТОМ

У интересу је Социјално-економског савета да има развијену сарадњу са невладиним организацијама које се баве или су везане у свом раду са питањима из делокруга рада Савета. То се пре свега односи на оне НВО које се баве људским правима, истраживањима јавног мњења, вештинама комуницирања, питањима родне равноправности али и другим питањима која могу бити на дневном реду Савета.

Сарадња са Универзитетом од изузетног је значаја имајући у виду капацитете Универзитета и могућности за учествовање у зједничким истраживачко-образовним пројектима. Такође у интересу Савета је да се на Универзитету изучава област социјалног дијалога, како на основним тако и на специјалистичким студијама, а самим тим и континуирано ради на изради стручне литературе неходне и за образовање не само студената, већ и социјалних партнера на свим нивоима. Овде треба посебно нагласити сарадњу са Факултетом политичких наука, Универзитета у Београду где већ постоји континуирано изучавање социјалног дијалога.

Као први корак у развијању сарадње са наведеним организацијама био би дистрибуција брошуре о Социјално-економском савету, каснија редовна размена информација, а од значаја за рад сталних и привремених радних тела је такође да по потреби у свој рад укључе и најрелевантније представнике цивилног друштва.

Ова активност би трајала континуирано током целе године.

ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ САВЕТА

Чланом 3. Закона о Социјално-економском савету предвиђено је да се Савет бави и издавачком делатношћу. С обзиром да на овом плану до сада није ништа учињено потребно је у 2009. години поћи од неких основних корака.

- Регистровање Савета за издавачку делатност (ИСБН – међународни стандардни број књиге) при ИСБН агенцији за Србију како би се омогућила каталогиографија издања – март 2009.
- Израда брошуре „Социјално-економски савет Републике Србије“, на српском и енглеском језику.
- Циљ израде брошуре јесте да се по први пут на једном месту обједине релевантни подаци о Социјално-економском савету што би повећало видљивост Савета и олакшало наступ према јавности и партнерима.
- Структура брошуре
 - Увод о настанку институције Социјално-економског савета РС
 - Тренутна структура и чланови Савета
 - Секретаријат и подаци за контакт
 - Закон о Социјално-економском савету
 - Пословник о раду Социјално-економског Савета
- Временски оквир за израду: март/април
- Временски оквир за штампу: прва половина априла

- Реализација: Секретаријат Савета
- Тираж на српском: 700, тираж на енглеском: 100
- Дистрибуција: члановима Савета, стручним службама социјалних партнера, Универзитету, релевантним невладиним организацијама, министарствима и агенцијама Владе Републике Србије, партнерским организацијама, локалним социјално-економским саветима, међународним организацијама и партнерским националним организацијама у иностранству.
- Израда летка о Савету на српском и енглеском језику.
- Циљ: упознавање са институцијом Социјално-економског савета на приступачнији начин него шта је форма брошуре.
- Структура
 - Кратак увод
 - Структура и чланови Савета
 - Секретаријат и подаци за контакт
 - Изводи из Закона о социјално-економском савету
 - Изводи из Пословника о раду Савета
- Временски оквир за израду: март/април
- Временски оквир за штампу: април
- Реализација: Секретаријат Савета
- Тираж на српском: 1000, тираж на енглеском: 200
- Дистрибуциј: по принципу дистрибуције брошуре.
- Брошура која би се издала партнерски са другом релевантном институцијом (или као резултат рада сталних радних тела Савета) на тему од интереса за Савет (нпр: Инспекцијом рада, Управом за безбедност и здравље на раду, Националном службом за запошљавање и слично). Брошура би се користила за едукацију социјалних партнера и од циљне групе би зависио и тираж. Временски оквир је за сада отворен, као и тема и структура.

СТУДИЈСКЕ ПОСЕТЕ, ТРИБИНЕ, КОНФЕРЕНЦИЈЕ, СЕМИНАРИ

Реализацијом претходно наведеног пројекта МОР требало би да буду остварене две студијске посете у Аустрији и Ирској, о самој динамици и програму је још рано говорити док пројекат не почне да се реализује.

Савет би преко Секретаријата требао да организује неколико трибина/расправа о кључним темама из делокруга свог рада, а приоритет у 2009. години свакако требају да имају теме које се односе на најављење измене радног и социјалног законодавства у Србији.

Прву расправу/округли сто Секретаријат Савета је организовао 15. јануара, 2009. године у сарадњи са Управом за безбедност Министарства рада и социјалне политике, а у вези са Предлогом Уредбе о безбедности и здрављу на раду на привременим или покретним градилиштима. Поред представника Управе округлом столу су присуствовали и представници Уније послодаваца Србије и Савеза самосталних синдиката, те УГС „Независност“ из сектора грађевинарства и

индустрије грађевинског материјала. Циљ расправе био да се појасне све недоумице везане за Уредбу, о којој је Савет на својој 28 седници дао позитивно мишљење кроз форму закључка.

Када су у питању семинари који би првенствено имали за циљ подизање капацитета социјалних партнера они ће се организовати углавном кроз сарадњу и финансијску помоћ партнерских организација, али и кроз реализацију средстава које су социјални партнери добили за ову сврху из буџета савета за 2008. годину. Ово нарочито из разлога што је Савет од тражених 39 милиона динара, добио 30, због чега ће се смањити не само број активности који се иницијално планирао већ и број нових запослених који су требали да појачају капацитете Секретаријата. Теме потенцијалних семинара ће зависити искључиво од потреба социјалних партнера.

Савет може самостално или у сарадњи са партнерским организацијама да реализује пројекте из домена својих програмских активности и у ту сврху формира Програмски савет како би се извршио одабир пројеката и партнера, дефинисали његови садржаји и циљеви, вршио мониторинг и урадила крања евалуација.⁶

ИНФОРМИСАЊЕ О РАДУ САВЕТА

Чланом 13. Закона о Социјално-економском савету дефинисано је да је рад Савета јаван.

О свом раду и заузетим ставовима Савет може да обавештава јавност путем средстава јавног информисања. Пракса је да се после одржаних седница Савета организује конференција за новинаре или изда саопштење.

У циљу бољег информисања социјалних партнера и јавности Секретаријат Савета покренуо је за време претходног сазива Савета и веб презентацију на адреси: www.socijalnoekonomskisavet.rs. Од недавно је завршена делимична реконструкција сајта и од октобра прошле године врши се редовно ажурирање података. Такође је потребно да се садржаји на сајту преведу и на енглески језик што би олакшало међународну сарадњу и повећало информисаност о Савету. До краја марта могуће је завршити са преводима основних текстова и наставити превођење редовних ажурирања.

Табела о посећености сајта Савета

месец и година	број месечних посета
Октобар, 2008.	963
Новембар, 2008.	1094
Децембар, 2008.	1101
Јануар, 2009.	1286
Првих 15 дана фебруара, 2009.	883

⁶ Савет је 2006. године усвојио трогодишњи пројекат „Социјални дијалог и пут Србије ка европским интеграцијама“ али није дошло до његове реализације. Постоји могућност да се макар поједини делови овог пројекта, као што је Школа социјалног дијалога, реализују уколико се обезбеде средства или уђе у партнерски однос са заинтересованим организацијама.

Савет има могућност и да информише јавност ад хоц конференцијама за штампу између седница, а по битним темама из делокруга свога рада, али и наступима чланова Савета у медијима презентујући његове активности.

Издавање брошура је такође вид информисања али и едукације социјалних партнера и јавности, као и новинара који прате ову област.

Савет је био у обавези да Поверенику за информације од јавног значаја достави извештај за 2008. годину (до 20. јануара, 2009. године) о радњама предузетим у циљу примене Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. Ови извештаји ће се подносити редовно сваке наредне године, а биће и саставни део Извештаја о раду.

РАЗВОЈ МРЕЖЕ ЛОКАЛНИХ СОЦИЈАЛНО-ЕКОНОМСКИХ САВЕТА И САРАДЊА СА ПОКРАЈИНСКИМ САВЕТОМ

Иако нема директне надлежности у оснивању и раду социјално-економских савета на локалном нивоу, Савет би у наредном периоду требао да посвети пажњу развијању сарадње и међусобне информисаности са локалним социјално-економским саветима, без обзира колико је њихов статус формализован. Ова комуникација је важна како би се пренеле информације са националног на локални ниво, али и омогућило да социјални партнери дају инпуте националном нивоу о свим стратешким питањима којима се Савет бави. Секретаријат је од Министарства рада и социјалне политике добио податке о шестнаест регистрованих локалних савета (укуључујући и Покрајински СЕС Војводине) и у плану је израда упитника који би се дистрибуирали локалним саветима како би се добили одговори о њиховом тренутном статусу, члановима и активностима. Ради реалније слике о стању социјалног дијалога на локалном нивоу ове упитнике је неопходно послати и на локалне савете који су основани споразумом партнера али нису формално регистровани из различитих ралога. Рок за реализацију ове активности од израде упитника до финалне анализе је мај, 2009. године.

У периоду март-јул 2009. године два састанка Колегијума могу се одржати у неком од градова у унутрашњости уз присуство чланова локалног савета, као и да се на две седнице (у периоду септембар – децембар) Савета у Београду позову партнери са локала. Овим активностима допринело би се бољој видљивости рада Савета, уважили локални проблеми и интереси те оснажила редовна размена информација, али и сам промоција институционалног социјалног дијалога у Србији.

Сарадња са Покрајинским Социјално-економским саветом такође треба да се заснива на редовној размени информација, али и материјала о којима ова два тела разматрају. Исто тако могуће је организовати заједнички рад сталних радних тела Републичког Савета са стручним службама у Покрајинском Савету. Ова активност може да траје континуирано целе године. Такође председавајући Социјално-економског савета Републике Србије позиваће председавајућег Покрајинског савета Војводине на седнице за које процени да је то од заједничког интереса.

Прилог 1.**Списак чланова Социјално-економског савета РС:**

Ред. број	Име и презиме члана Савета	Назив организације/министарства
1.	Расим Љајић	Министарство рада и социјалне политике
2.	Диана Драгутиновић	Министарство финансија
3.	Млађан Динкић	Министарство економије и регионалног развоја
4.	Милан Марковић	Министарство за државну управу и локалну самоуправу
5.	Томица Милосављевић	Министарство здравља
6.	Жарко Обрадовић	Министарство просвете
7.	Љубисав Орбовић	Савез самосталних синдиката Србије
8.	Зоран Вујовић	Савез самосталних синдиката Србије
9.	Душко Вуковић	Савез самосталних синдиката Србије
10.	Бранислава Планчак	Савез самосталних синдиката Србије
11.	Бранислав Чанак	Уједињени грански синдикати „Независност“
12.	Зоран Стојиљковић	Уједињени грански синдикати „Независност“
13.	Стеван Аврамовић	Унија послодаваца Србије
14.	Небојша Атанацковић	Унија послодаваца Србије
15.	Никола Павичић	Унија послодаваца Србије
16.	Драган Мијановић	Унија послодаваца Србије
17.	Дмитар Шегрт	Унија послодаваца Србије
18.	Милош Ненезић	Униоја послодаваца Србије

ЛИТЕРАТУРА

1. Закон о Социјално-економском савету Републике Србије („Службени гласник РС“, број 125/04)
2. Пословник о раду Социјално-економског савета (Усвојен на 28 седници, одржаној 26.12. 2008. године)
3. Пројекат Међународне организације рада и Аустријске агенције за развој „Консолидација правних и инситуционалних основа социјалног дијалога у државама западног Балканаа и Молдавији“ (Материјал за округли сто, одржан 14. марта, 2008. године у Београду)
4. Национални програм за интеграцију у Европску унију (Влада Републике Србије, октобар 2008. године)
5. Меморандум о буџету и економској и фискалној политици за 2009. годину, са пројекцијама за 2010. и 2011. годину („Службени гласник РС“, број 92/08)
6. Програмска и стратешка документа Уније послодаваца Србије (www.poslodavci.org.rs)
7. Програмска и стратешка документа Савеза самосталних синдиката Србије (www.sindikat.rs)
8. Програмска и стратешка документа Уједињених гранских синдиката „Независност“ (www.nezavisnost.org.rs)
9. Документа и активности Европског Економско-социјалног комитета (www.eesc.europa.eu)
10. Документа и активности Европског покрета у Србији (www.emins.org)
11. Документа и активности СЛА у Србији (www.sla-serbia.org)
12. Документа и активности ФЕС у Србији (www.dialog.fes.rs)